

Arbetsgivarverkets synpunkter på förslag till standard för svensk yrkesklassificering (SSYK-12)

SSYK är det enda klassificeringssystemet för lönestatistik som täcker hela den svenska arbetsmarknaden. Därför är det i praktiken alltid SSYK som används som grund för olika analyser och lönejämförelser mellan olika sektorer på arbetsmarknaden. Detta ställer höga krav på att SSYK avspeglar de olika sektorerna på ett välbalanserat sätt för att dessa jämförelser ska kunna göras med god kvalitet. En vanlig kritik mot nuvarande SSYK som ofta framförs från olika statistikanvändare är att det finns obalanser och brister i hur väl SSYK beskriver och fångar upp de olika arbetsuppgifter som finns inom olika sektorer. Kodstrukturen i SSYK är mycket detaljerad inom vissa arbetsområden medan andra arbetsområden beskrivs på ett relativt grovt sätt. Arbetsgivarverket anser att det är viktigt att SCB så långt som möjligt försöker att anpassa kodningsstrukturen i det nya SSYK-systemet i ännu högre grad efter arbetsuppgifternas innehåll än vad som är fallet i vissa av de yrkesgrupper som återfinns i förslaget.

När det gäller det statliga avtalsområdet kan Arbetsgivarverket konstatera att i SCB:s förslag finns det ett bra exempel på förändring av kodstrukturen för Universitets- och högskollärare (231) som nu har delats in i undergrupper som professor, lektor, doktorand etc. Men det finns flera yrkesindelningar i SSYK som på ett liknande sätt bör delas upp ytterligare. Detta gäller inte minst koden 2422 'Planerare och utredare' där uppskattningsvis ca 10 procent av de statligt anställda kommer att redovisas och där det finns stora skillnader i arbetsuppgifterna när det gäller kompetenskrav och kvalifikationsnivåer. Detsamma gäller för kod 3355 'poliser' där cirka 20 000 individer redovisas tillsammans men som består av allt från polisassistenter till kriminalkommisarieer. Andra exempel på stora yrkesgrupper som av samma skäl bör delas upp i fler kategorier är 011 'officerare' och 2612 'domare'. Om inga ytterligare uppdelningar görs här då kommer det också att finnas stora löneskillnader inom dessa yrkesgrupper vilket i sin tur påverkar de löneanalyser som görs utifrån SSYK. Eftersom SSYK-koderna skapas genom översättning av BESTA inom den statliga sektorn bör det vara relativt enkelt att fördela dessa yrkesgrupper på fler undergrupper i SSYK.

Att detaljeringsnivån i SSYK har en mycket stor betydelse för resultaten av de löneanalyser som man kan göra kan belysas med ett exempel. Medlingsinstitutet (MI) brukar varje år med hjälp av SSYK analysera hur stor den oförklarade löneskillnaden är mellan män och kvinnor inom olika arbetsmarknadssektorer i lönestrukturstatistiken. Inom den statliga sektorn brukar löneskillnaden enligt MI:s analys uppgå till drygt 6 procent. Arbetsgivarverket gör motsvarande analys med hjälp av BESTA istället för SSYK. Arbetsgivarverket använder också strukturlönestatistiken men resultatet blir en oförklarad löneskillnad på 1,5 procent. Skillnaden mellan dessa två resultat beror i huvudsak på att detaljeringsgraden i BESTA är betydligt finare än i SSYK.

Även chefsindelningen i SSYK skulle på motsvarande sätt vinna mycket på att förfinas genom uppdelningar i olika ansvarsnivåer. I BESTA används fyra olika nivåer för redovisningen av chefer vilket skulle kunna användas i samband med översättningen till SSYK. Det nuvarande förslaget täcker inte heller in alla olika verksamhetsområden som finns för chefer inom det statliga området utan det behövs även en 'övrig' grupp för chefer.

Sammanfattningsvis anser Arbetsgivarverket att SCB bör i samråd med de statistikproducenter som idag levererar underlaget till lönestrukturstatistiken undersöka vilka förutsättningar som finns att dela in stora yrkesgrupper i undergrupper i syfte att förbättra användningen av SSYK för att göra löneanalyser av god kvalitet över hela arbetsmarknaden.

Beslut i detta ärende har fattats av förhandlingschef Monica Dahlbom. I den slutliga handläggningen deltog Elisabet Sundén Ingeström och Christer Carlsson, föredragande.

Med vänlig hälsning

Monica Dahlbom

Christer Carlsson